

ОДЛУКА О УСЛОВИМА КОЈЕ МОРАЈУ ИСПУЊАВАТИ ПРАВНА ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИЦИ КОЈИ ВРШЕ ПРОИЗВОДЊУ, ПРОМЕТ И КОНТРОЛУ ОТРОВА

(„Службени лист СРЈ”, број 30/96)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Овом одлуком прописују се услови које морају испуњавати правна лица која врше производњу, промет и контролу отрова и предузетници који врше промет отрова на мало.
2. Производњом отрова, физичким, хемијским и биолошким процесима и поступцима, у смислу ове одлуке, сматрају се припрема, израда, разређивање, растварање, разблаживање и други начин производње отрова.
Прометом отрова, у смислу ове одлуке, сматра се извоз, увоз, продаја, коришћење, складиштење, издавање и други начин промета отрова.
Контролом отрова, у смислу ове одлуке, сматрају се узимање узорака, квалитативно и квантитативно испитивање сировина, полупроизвода и готових производа у производњи и промету отрова.
3. Правна лица која врше производњу, промет и контролу отрова морају у свим просторијама, на видним местима, да поставе ознаке о забрани пушења, забрани приступа неовлашћеним лицима, бројеве телефона одговорних лица, центра за контролу тровања и других служби које се могу ангажовати у случају незгоде, као и ознаке правца кретања у случају пожара и других незгода.
У производњи и промету отрова правна лица морају да обезбеђују обуку радника који рукују отровима, проверу обучености тих радника и њихову допунску обуку у одређеним временским периодима.
Одредбе из ст. 1. и 2. ове тачке односе се и на предузетнике који врше промет отрова на мало.
4. У производњи и промету отрова правна лица и предузетници морају имати посебну просторију са гардеробним ормарићима за сваког радника (један за радну одећу и лична заштита средства прикључен на вентилацију и један за личну гардеробу), с кључем или катанцем и посебну просторију за узимање хране и напитака.
5. Евиденције у производњи, промету и контроли отрова воде се у повезаним књигама у којима се подаци не могу исправљати или брисати.

II ПРОИЗВОДЊА ОТРОВА

6. Правна лица која врше производњу отрова морају имати просторије за:
  - 1) пријем и смештај сировина, полупроизвода и посебно издвојени простор за смештај материјала разврстаног у I групу отрова,
  - 2) смештај готових производа са посебним простором за амбалажу,
  - 3) производњу,
  - 4) гардеробу са санитарним чвором,
  - 5) административне и сличне послове.

Просторије у којима се производе отрови морају бити обележене натписом:

„Отров - неовлашћеним лицима улаз забрањен” и не могу се користити за друге сврхе. Просторије у којима се отрови чувају, поред ознаке из става 2. ове тачке, морају бити посебно обезбеђене (бравом и кључем).

7. Просторије у којима се врши производња отрова морају испуњавати следеће услове:

- 1) да су лоциране и израђене тако да не угрожавају радну и животну средину,
- 2) да нису прикључене директно на канализацију, односно да имају уређаје за пречишћавање отпадних вода са одвајањем атмосферских, санитарних и технолошких вода које се пречишћавају,
- 3) да је у њима обезбеђено одржавање температуре, влажности, осветљености, вентилације и друге услове који су потребни за безбедну производњу и чување отрова,
- 4) да имају уређаје за пречишћавање отпадних гасова који се хватају, испирају и неутралишу,
- 5) да су унутрашње површине просторија у којима се врши производња отрова од таквог материјала који не упија и не задржава отрове и који је отпоран при чишћењу,
- 6) да су функционално повезане, тако да омогућавају несметано одвијање процеса рада у свим фазама, без ризика и могућности замене и мешања различитих сировина и њихових компоненти,
- 7) да су снабдевене уређајима, опремом и средствима за одржавање опште и личне хигијене.

8. Правна лица која врше производњу отрова морају имати:

- 1) производну линију, зависно од врсте производње,
- 2) опрему отпорну на дејство материја са којима долази у додир погодну за употребу према технолошким карактеристикама у капацитету,
- 3) прибор за редовно одржавање и чишћење опреме која се користи,
- 4) прибор и опрему за заштиту од загађења, као и сталну сигурност запослених, радне и животне средине,
- 5) судове и прибор који се чувају одвојено у закључаној просторији, односно ормару. Опрема и прибор из става 1. ове тачке не могу се користити за обављање друге делатности, нити се могу употребљавати ако нису у потпуно исправном стању.

9. У просторијама у којима се производе отрови мора бити видљиво истакнуто упутство центра за контролу тровања о поступку у случају опасности за живот и здравље људи и животну средину, опрему или објекат.

Просторије из става 1. ове тачке морају бити снабдевене средствима за пружање прве помоћи и уклањање отрова (деконтаминацију).

III ПРОМЕТ ОТРОВА

10. Правна лица која врше промет отрова морају имати просторије за:

- 1) складиштење, с одговарајућим рафовима и посебним простором са жичаном оградом за отрове који су разврстани у I групу отрова,
- 2) издавање отрова,
- 3) административне и сличне послове,
- 4) гардеробу са санитарним чвором.

Рафови из тачке 1. став 1. морају бити довољно одвојени ради манипулисања приликом смештаја и издавања отрова.

Просторије за складиштење морају имати посебно ограђен простор за смештај искоришћене амбалаже и неутрошених отрова који се враћају произвођачу.

Просторије из става 1. одредбе под 1. и 2. ове тачке морају имати површину од најмање 60 м² и висину од најмање 2,60 м.

11. Просторије из тачке 10. ове одлуке морају да испуњавају следеће услове:

- 1) да су грађевинско-технички погодне за одређену намену, односно да су зидови, подови и плафони глатких површина, израђени од материјала, који није подложен пуцању и осипању на влази, као и да се могу брзо и лако чистити (деконтаминисати),
- 2) да су осветљене, проветрене и аклиматизоване за несметано одвијање процеса рада и исправан рад уређаја, као и за безбедан пријем, смештај и чување сировина, полупроизвода и готових производа,
- 3) да просторно и распоредом опреме и уређаја задовољавају потребе несметаног обављања процеса рада, без ризика и могућности замене или мешања различитих производа.

12. Објекти који служе за промет и складиштење отрова изграђују се на местима са најповољнијим климатским условима (ружа ветрова, конфигурација тла, температурне промене, промене климе итд.) која нису подложна поплавама и на којима не постоји могућност загађивања воде за пиће.

Објекти се распоређују тако да се омогући приступ ватрогасним екипама у случају пожара.

13. Зидови објекта из тачке 12. ове одлуке морају бити изграђени од незапаљивог или тешко запаљивог материјала.

Зидови објекта чија је намена спречавање ширења ватре изграђују се од цигала или од другог чврстог материјала у висини од једног метра изнад крова. Ако на тим зидовима постоје врата, она морају бити израђена од незапаљивог материјала и конструисана тако да се аутоматски затварају. Ако водоводне и канализационе цеви или електрични водови пролазе кроз зидове објекта, отрови на њима морају се непропусно затварати.

Објекат мора бити конструисан тако да се обезбеди заштита од директних сунчевих зрака, атмосферског талога и гасова, паре и топлоте. Вентилација у објекту изводи се тако да концентрација штетних гасова и аеросола у радним просторијама на местима за

боравак, односно у животној средини око објекта не буде већа од максимално дозвољене.

14. Под објекта из тачке 12. ове одлуке мора бити гладак, непропусан за течност, електропроводан и уземљен.

У појединим просторијама објекта под се конструише са прагом одговарајуће висине којим могу да се задрже просута течност и прљави вода.

На поду у просторијама из става 2. ове тачке, по правилу, не може бити одвода, а ако су одводи неопходни, повезују се посебним непропусним колектором.

15. Отрови се складиште на местима која имају чврсту, непропусну основу, отпорну на промене климатских услова и на деловање органских растварача и хемијских супстанција које се складиште.

16. Велике покретне или самостојеће цистерне које садрже отрове складиште се, односно смештају на непропусном, озиданом месту. Око сваке цистерне или групе цистерни мора се изградити базен, који је најмање такве величине да се може задржати количина течности која одговара запремини највеће цистерне у складишном простору. Између цистерни се мора обезбедити довољно простора за прилаз у случају пожара. Ако се изнад простора за смештај цистерни не налазе надстрешнице, мора се изградити одговарајући систем за прикупљање атмосферске воде. Подземне цистерне израђују се са посебном заштитном изолацијом или дуплим зидом, ради онемогућавања загађивања подземне воде.

17. При складиштењу отрова мора се обезбедити довољно простора између наслага, ради несметаног коришћења уређаја за преношење паковања, обезбеђивања слободне циркулације ваздуха и омогућавање прилаза у случају пожара.

18. Запаљиви, нестабилни или лако запаљиви отрови складиште се само у посебним просторијама складишта.

19. Амбалажа за паковање отрова после употребе сакупља се у посебним контејнерима. Посуде у којима се држе отрови морају се затварати поклопцем или затварачем.

20. При пријему и складиштењу утврђује се идентитет, садржај и општи изглед паковања отрова.

21. У просторијама у којима се врши промет запаљивих отрова, електрична инсталација се изводи на начин који онемогућава избијање пожара или експлозије.

У просторијама из става 1. ове тачке не сме се користити отворен пламен и апарати који варнице, а на уређајима за паковање отрова морају се налазити аутоматски прекидачи за случај нестанка електричне енергије.

22. Ради спречавања стварања статичког електрицитета, опрема у просторијама мора се уземљити, а посуде и амбалажа се морају уземљити у току њиховог пуњења и пражњења.

23. За спровођење техничких, санитарно-хигијенских и услова заштите животне средине у промету отрова, у свим просторијама на видним местима истичу се писана упутства која се односе на:

- 1) рад уређаја и поступак са уређајима,
- 2) начин припремања, паковања и опремање отрова,
- 3) одржавање хигијене и мера безбедности,
- 4) поступак у случају незгоде, са основним подацима за сваки отров,
- 5) чишћење уређаја и прибора,
- 6) бројеви важних телефона.

24. У просторијама и на местима на којима се рукује отровима за случај незгоде обезбеђују се следећа средства:

- 1) средства за личну деконтаминацију,
- 2) средства за деконтаминацију радних површина, уређаја и опреме,
- 3) антидоти (противотрови),
- 4) уређај за дисање.

25. Предузетници који врше промет отрова на мало, морају имати просторије за:

- 1) пријем и складиштење отрова,
- 2) издавање отрова,
- 3) гардеробу са санитарним чвором,
- 4) просторију или издвојен простор за административне послове.

Просторије из става 1. ове тачке морају имати површину од најмање 30 м² и висину од најмање 2,60 м. Предузетници из става 1. овог члана морају испуњавати и остале услове прописане у тач. 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23. и 24. ове одлуке.

IV КОНТРОЛА ОТРОВА

26. Правна лица која врше контролу сировина, полупроизвода и готових производа у производњи и промету отрова, у погледу кадрова, морају да имају:

- 1) раднике са VII-1 степеном стручне спреме и одговарајућом специјализацијом из токсиколошке хемије, санитарне хемије, контроле лекова или аналитичке контроле,
- 2) раднике са високом, вишом и средњом стручном спремом фармацеутског, пољопривредног, хемијског или медицинског усмерења (лабораторијски или санитарни смер).

27. Правна лица која врше контролу сировина, полупроизвода и готових производа у производњи и промету отрова морају имати просторије за:

- 1) пријем материјала, евиденцију и чување материјала,
- 2) испитивање са дигесторима,
- 3) регистар у коме се води евиденција о извршеним испитивањима, простор за смештај стручне документације (контролни-аналитички прописи) и регистар поредбених супстанција (стандардотека),
- 4) смештај хемикалија и потрошног материјала, са издвојеним простором за смештај

- запаљивих и експлозивних материја,
5) прање посуда и прибора,
6) гардеробу са санитарним чвором.

28. Правна лица која врше контролу сировина, полупроизвода и готових производа у производњи и промету отрова морају да располажу опремом којом могу вршити квалитативна и квантитативна лабораторијска испитивања по методама које је препоручио Савет ОЕСД-а и да се у свом раду придржавају принципа добре лабораторијске праксе. Ако се испитивање врши по другим методама, о томе се даје посебно образложење уз детаљне информације о примењеним методама.

29. Правна лица која се баве производњом и прометом отрова и предузетници који се баве прометом отрова на мало морају на захтев правног лица за контролу отрова да доставе методе потребне за лабораторијска испитивања, доказивање и одређивање отрова, односно активних супстанци у препаратима.

V ЗАВРШНА ОДРЕДБА

30. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СРЈ”.